

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการนำเสนอรายงานสรุปผลการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี ผู้รายงานนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน
2. วิธีดำเนินการประเมิน
3. สรุปผลการประเมิน
4. อภิปรายผลการประเมิน
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี

วิธีดำเนินการประเมิน

การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานีครั้งนี้ ได้ประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบชิปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1983: 169-179) ในการประเมินโครงการ ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินบริบทของโครงการ (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการ (Process Evaluation) และการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ (Product Evaluation)

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินบริบทของโครงการ (Context Evaluation)

1. ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้บริหาร ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการประเมินบริบท
3. ระยะเวลา เก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยตนเอง เพื่อวิเคราะห์และประเมินด้านความเหมาะสมของบริบท ดำเนินการระหว่างเดือนมีนาคม 2562 – เมษายน 2562

4. วิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

1. ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้บริหาร ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการประเมินปัจจัยเบื้องต้น
3. ระยะเวลา เก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยตนเอง เพื่อวิเคราะห์และประเมินด้านความเหมาะสมของบริบท ดำเนินการระหว่างเดือนมีนาคม 2562 – เมษายน 2562

4. วิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

1. ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้บริหาร ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการประเมินกระบวนการ
3. ระยะเวลา
แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ระยะดังนี้
ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลการผลการดำเนินโครงการเพื่อวิเคราะห์จุดดี จุดด้อยในการดำเนินการและหาทางปรับปรุงเพื่อให้ได้วิธีการปฏิบัติที่ดี ระยะเวลาในการประเมิน คือเดือนสิงหาคม 2562
ระยะที่ 2 นำวิธีการพัฒนาที่ได้จากการดำเนินโครงการระยะที่ 1 มาขับเคลื่อนใน ระยะที่ 2 ระยะในการเวลาประเมิน คือ เดือนมกราคม 2563

4. วิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

1. ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้บริหาร ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน
2. เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามเพื่อการประเมินผลผลิต จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดและอบายมุขของนักเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี
3. ระยะเวลา ในการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ดำเนินการในระยะเวลา ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2563
4. วิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมินด้านบริบท ของการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ เรื่องการนำนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดและอบายมุขของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการดำเนินโครงการ ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุด ได้แก่ เรื่องระบบข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการ มาใช้ในการวางแผนอย่างเหมาะสม

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี มีความเหมาะสมในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ เรื่อง ครูมีความพร้อมในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุด ได้แก่ เรื่องความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินโครงการ

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง พบว่า เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ เรื่อง โรงเรียนมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุด ได้แก่ เรื่อง โรงเรียนมีการสรุปรายงานผล ปัญหาอุปสรรคพร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการ

4. ผลการประเมินผลผลิต โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี

4.1 ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการ พบว่า ผลการดำเนินงาน ยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง พบว่า เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาดำเนินการกิจกรรมห้องเรียนสีขาวส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่อง สถานศึกษามีข้อมูลนักเรียนรายบุคคล

4.2 ผลประเมินพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดและอบายมุข พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง พบว่า เรื่องที่มีพฤติกรรมป้องกันสูงสุด ได้แก่ การตัดสินใจที่จะปฏิเสธ ถ้าเพื่อนชักชวนให้ลองยาเสพติดหรืออบายมุข ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุด ได้แก่ เรื่อง นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด และอบายมุข เมื่อหน่วยงานอื่นจัดกิจกรรมนี้ขึ้น

4.3 ผลการคัดกรองสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติดของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 นักเรียนอยู่ในกลุ่มผู้ไม่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด/ยาเสพติด ร้อยละ 100 ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.4 ข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง/เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ไม่มีนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง/เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.5 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมิน

ทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง พบว่า เรื่องที่มีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และตัดสินใจกระทำกิจกรรมตามที่ถนัดและสนใจได้ ส่วนเรื่องที่มีความพึงพอใจต่ำสุด ได้แก่ เรื่องการได้รับการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโครงการ

5. ผลการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุข ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผลการประเมินสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการและผลการประเมินต่ำสุด ได้แก่ ด้านปัจจัยเบื้องต้น

6. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขของนักเรียน เช่น การติดเกม การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความครอบคลุม การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนรายบุคคลที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาในระดับบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างจริงจัง ในการร่วมป้องกันและแก้ไขยาเสพติดทั้งในสถานศึกษาและรอบสถานศึกษา

อภิปรายผลการประเมิน

จากผลการประเมินโครงการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทของการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี เกิดมาจากหลักการ และเหตุผล ตลอดจนความจำเป็นที่ต้องดำเนินการโครงการ มีเป้าหมายของโครงการมุ่งความสำคัญไปที่นักเรียน เพื่อให้ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและอบายมุข ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2559) ได้มีประกาศ เรื่อง นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประกาศเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2559 ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ไปสู่การปฏิบัติให้มีแผนปฏิบัติการครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหาร ครูอาจารย์และกลุ่มเป้าหมายนักเรียน นักศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี ได้นำมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางดำเนินโครงการ สอดคล้องกับอมรรัตน์ พันธ์นาซี (2562) ที่ได้วิจัยเรื่อง รายงานประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านบึงลาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับวิเชียร ชูติมาสกุล (2562) ที่ได้วิจัยเรื่อง รายงานประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนชินโนรสวิทยาลัย พบว่า ผลการประเมินด้านบริบทวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของโรงเรียนชินโนรสวิทยาลัยอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการ

ประเมินด้านบริบทของการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สรุปได้ว่าด้านบริบท มีความเหมาะสมในการดำเนินการโครงการ

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ของการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ ครูมีความพร้อมในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี ดำเนินงานโครงการดังกล่าวมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ได้มีการสร้างความเข้าใจ ความตระหนักให้แก่ครูเพื่อให้เห็นความสำคัญในการป้องกันนักเรียนให้ห่างไกลจากยาเสพติด และอบายมุข ซึ่งนับวันจะเข้ามาใกล้ตัวนักเรียนมากขึ้นทุกทิศทาง มีการจัดอบรมครูแกนนำอย่างต่อเนื่อง มีการถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินการผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนระหว่างสายชั้น และสาระการเรียนรู้ ตลอดจนมีการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการวางแผนงาน การปฏิบัติงาน การติดตามงาน และการสะท้อนผล สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (2550: 15) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ในด้านระบบบริหารจัดการสถานศึกษา ควรจัดโครงสร้างและกลไกบริหารจัดการงานด้านยาเสพติด เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินงานในระบบต่าง ๆ ด้วยการสร้างกลไกการทำงาน โดยการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านยาเสพติด เช่นนักเรียนแกนนำ ครูแกนนำให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงมีการเตรียมการวางแผน ด้านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ สำหรับการดำเนินโครงการ จึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับอัญญารัตน์ นามเมือง (2560) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์ จังหวัดระนอง พบว่าผลประเมินด้านการนำเข้าสู่โครงการป้องกันและแก้ไขการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์ จังหวัดระนอง อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแก่นตะวัน กาญจนันท์ทวงศ์ (2561) ได้ศึกษา เรื่องรายงานการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่าด้านปัจจัยนำเข้า ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ ของการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง มีการวางแผนดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี ดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข มาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องตามการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558 – 2562 กล่าวว่ายาบบาทของโรงเรียนต้องมีการสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียน โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างชุมชน โรงเรียน ครอบครัว สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (2550: 11-18) กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านระบบบริหารจัดการสถานศึกษาควรจัดทำแผนงาน โดยจัดทำเป็นแผนงานประจำปี เพื่อเตรียมการกิจกรรมและงบประมาณดำเนินงานมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงาน โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานีได้

ประยุกต์ใช้แนวคิดเชิงระบบ เพื่อพิจารณาส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงาน ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานเสมอ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการจะนำผลการประเมินโครงการมาพิจารณาเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาปรับปรุง ส่งผลให้เป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบมากขึ้น ซึ่งผลการประเมินด้านกระบวนการ สอดคล้องกับวิเชียร ชูติมาสกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการในการบริหารงาน และการดำเนินงาน โครงการห้องเรียนสีขาว โครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โครงการดำเนินงานกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และโครงการพัฒนาบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม มีการบริหารงาน และมีขั้นตอนการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับภาสกร โชคขจิตรสัมพันธ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2560 พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็นของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่สูงที่สุดได้แก่ ช่วงเวลาในการดำเนินการ และกิจกรรมการดำเนินการโครงการ

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต ของการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี

4.1 ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินกิจกรรมของโครงการ พบว่า มีผลการประเมิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยเรื่องที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษากิจกรรมห้องเรียนสีขาว มีผลสัมฤทธิ์ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินกิจกรรมในโครงการห้องเรียนสีขาวของโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากครูประจำชั้นในการติดตามควบคุมการดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาวของนักเรียน ตลอดจนครูผู้รับผิดชอบโครงการ ฝ่ายบริหารมีการวางแผนการประเมิน และดำเนินการแผนการประเมินอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งการนิเทศติดตามการดำเนินงานของห้องเรียนสีขาวเป็นระยะ เมื่อมีปัญหาระหว่างการดำเนินการก็ได้รับการแก้ไขจนสำเร็จ จึงส่งผลให้กิจกรรมห้องเรียนสีขาวประสบความสำเร็จ มีผลการประเมินตามแบบประเมินห้องเรียนสีขาว อยู่ในระดับดีเด่นทุกห้องเรียน สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2559) ที่ได้กล่าวไว้ในคู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2559 ว่าเพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาวบรรลุเป้าหมายเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลลดปัญหาได้ทุกระดับ จึงต้องมีกระบวนการในการดำเนินงานอย่างเป็น ระบบให้เกิดความเข้มแข็งต่อเนื่องและยั่งยืน โดยบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจใน ระบบตามกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาวและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง สอดคล้องกับปวีณา ครุฑเผือก ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนต้นแบบมาตรฐานระบบการต้านยาเสพติด (OAD) โรงเรียนประชาราษฎร์บำเพ็ญ พบว่า ผลผลิตของโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินใน 2 ประเด็น ได้แก่ ความสำเร็จของกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติดของนักเรียน ซึ่งความสำเร็จเนื่องมาจากโครงการมีการเตรียมการและวางแผนที่ดี

4.2 ผลการประเมินพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดและอบายมุข มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการ

มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทั้งการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ตลอดจนการได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแล สอดส่อง และร่วมกันป้องกันและแก้ไข สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวถึงแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขยาเสพติด ได้ผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น กระทรวงกำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้ดังนี้ ให้สถานศึกษาพยายามป้องกันและแก้ไขให้ถึงที่สุด โดยไม่ไล่่นักเรียนนักศึกษา ให้พ้นไปจากสถานศึกษาเป็นภาระสังคมหรือสถาบันอื่น ให้ครู อาจารย์ เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่สูบบุหรี่ และพฤติกรรมไม่เหมาะสม จัดสถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่และปลอดยาเสพติด และจัดกิจกรรม การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาที่ดำเนินการโดยกลุ่มสนใจที่มีกิจกรรมหลากหลาย นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้ดำเนินการตามมาตรการการป้องกัน ซึ่งมีการดำเนินงานกิจกรรมห้องเรียน สีขาว มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้การสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดเพื่อ พัฒนาทักษะชีวิต และดำเนินงานกิจกรรมห้องเรียน 1 ห้องเรียน 1 โครงการป้องกันยาเสพติด เพื่อ เสริมสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน นักศึกษาไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด สอดคล้อง กับ Rosati (2000) แห่งมหาวิทยาลัยบราวน์ ได้ทำการศึกษาเรื่องการป้องกันยาเสพติดที่มีคุณภาพใน โรงเรียนตามโครงการโรงเรียนปลอดยาเสพติดแนวทางเริ่มแรกของวิธีการป้องกันการติดยาและ ยาเสพติด โดยอาศัยโรงเรียนเป็นหลัก เน้นที่ตัวบุคคล โดยวิธีชูให้กลัวยาเสพติด การให้ความรู้โดยการ ให้ข้อมูล การจัดบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่เคยติดยาเสพติด เน้นการดำเนินงานครบวงจร คือใช้ แนวทางให้เน้นตัวบุคคลและสภาพแวดล้อม การให้โรงเรียน ครอบครัว ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม หลักสูตรเน้นเรื่องทักษะ และอาจมีระบบอื่น เช่นการมีส่วนร่วมของนักเรียน การให้การช่วยเหลือ นักเรียน การมีส่วนร่วมของครอบครัว และกิจกรรมเชิงบวก จึงส่งผลให้นักเรียนพฤติกรรมป้องกัน ยาเสพติดในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับศุภกร ชินะเกศ (2553) ที่ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมป้องกันยาเสพติดและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พบว่า พฤติกรรมป้องกัน ยาเสพติดของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิเชียร ชุตินาสกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย ในด้านผลผลิต ด้านนักเรียนมีภูมิคุ้มกันยาเสพติดและอบายมุข อยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ผลการคัดกรองสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติดของนักเรียนในระดับ ประถม ศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 นักเรียนอยู่ในกลุ่มผู้ไม่เกี่ยวข้องกับ สารเสพติด/ยาเสพติด ไม่ยาเสพติดและอบายมุข ร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการเป็นกิจกรรมตามมาตรฐานของโครงการซึ่งมุ่งเน้นที่ มาตรการการป้องกันเป็นหลักของการดำเนินการ การจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนมีส่วนร่วม ใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ ประกอบกับการสร้างความตระหนักจิตสำนึกให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทุกหน่วยงานที่เป็นเครือข่ายการดำเนินงานได้ให้ความมือ และมีส่วนร่วม ในการป้องกันเฝ้าระวังดูแลสอดส่องนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการที่มี นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาอย่างชัดเจน ทำให้ผลการคัดกรองนักเรียนในการใช้สารเสพติด/ ยาเสพติดทั้งสองปีการศึกษา มีนักเรียนอยู่ในผู้ไม่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด/ยาเสพติด ร้อยละ 100 ไม่มี นักเรียนอยู่ในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด/ยาเสพติด และกลุ่มสงสัยว่าค้ายา แสดงให้เห็นว่าการ ดำเนินงานของโครงการสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี

ทำให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดี ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด สอดคล้องกับอมรรัตน์ พนัสนาซี (2560) ได้รายงานการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านบึงลาด พบว่า ผลการประเมินภูมิคุ้มกันยาเสพติดและสารเสพติดกับนักเรียน โดยนักเรียนของโรงเรียนบ้านบึงลาด ไม่มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้ยาและสารเสพติด

4.4 ข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง/เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในระดับประถมศึกษา ปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ไม่มีนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง/เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมในโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้มีแนวทางการดำเนินโครงการ 5 ขั้นตอนที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี ครอบคลุมการดำเนินการในการป้องกัน แก้ไข ทั้งพฤติกรรมเสี่ยง/เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญ คือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี มีภูมิคุ้มกัน และทักษะชีวิต หลีกเลียงห่างไกลยาเสพติด และอบายมุข ซึ่งในที่นี้หมายถึงให้นักเรียนไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสื่อลามกอนาจารการพนัน และการทะเลาะวิวาท ซึ่งการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานีได้บูรณาการร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีกระบวนการชัดเจน การมีข้อมูลนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การพัฒนา การส่งเสริม การแก้ไข และการส่งต่อ ประกอบกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม ตามมาตรฐานตัวชี้วัดของโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ทุกมาตรฐาน ส่งผลให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกัน และทักษะชีวิต หลีกเลียงห่างไกลยาเสพติดและอบายมุขเป็นไปตามเป้าหมาย สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560: 4) ได้กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยง ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักวิธีปฏิเสธ หลีกเลียงยาเสพติด และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นกับยาเสพติดและอบายมุข ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่อาจไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงได้กำหนดนโยบายให้ผู้บริหารองค์กรหลัก หน่วยงานและสถานศึกษา ดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งปลอดจากยาเสพติดและอบายมุข โดยปลอดยาเสพติด ปลอดสื่อลามกอนาจาร ปลอดการพนัน และปลอดการทะเลาะวิวาท

4.5 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน เรื่องที่มีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเรียนรู้สร้างสรรค์และตัดสินใจ กระทำกิจกรรมตามที่นัดและสนใจได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมในทุกโครงการให้ความสำคัญและวางเป้าหมายที่นักเรียน ดังนั้นทุกกิจกรรมจึงกำหนดให้นักเรียนมีส่วนร่วม ทั้งกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมตามยุทธศาสตร์ 5 ประการ ซึ่งไม่เพียงแต่นักเรียนที่เป็นแกนนำเท่านั้น นักเรียนทุกคนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมห้องเรียนสีขาวเป็นการตั้งเป้าหมายร่วมกันในระดับห้องเรียน ที่จะทำให้นักเรียนทุกคนมีคุณลักษณะเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข ด้วยกิจกรรมที่มอบหมายให้นักเรียนทำ ทำให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ครูประจำชั้นจึงเป็นผู้อำนวยความสะดวก ทั้งในการจัดการเรียนการสอนตลอดจนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์จนประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ด้วยกระบวนการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ที่เข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน

ป้องกันผู้เสพยาเสพติดรายใหม่ และให้การช่วยเหลือผู้ที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตามกระบวนการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข เป็นการดำเนินการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดอย่างครบวงจรคุณภาพตามยุทธศาสตร์นั้น เพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่และสถานศึกษาในสังกัด เป็นกลไกการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1.1 ผลการประเมิน พบว่าด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ ถึงแม้จะมีผลการประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด แต่ในเรื่องระบบข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการนำมาใช้เพื่อดำเนินงานโครงการ ได้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงควรศึกษาระบบข้อมูลสารสนเทศและกำหนดข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ ตลอดจนแหล่งที่มาของข้อมูลของโครงการเพื่อข้อมูลสารสนเทศมาเป็นข้อพิจารณาในการนำนโยบาย มาปฏิบัติให้ครอบคลุมการดำเนินงานโครงการมากยิ่งขึ้น

1.2 ผลการประเมิน พบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการที่จะ ดำเนินงานโครงการ แต่ยังมีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับความ เหมาะสมด้านอื่น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตของโครงการ ดังนั้นควรมีการกำหนดแนวทางที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดหาและสนับสนุนด้านปัจจัยเบื้องต้นให้ได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะเรื่องที่ยังมีความ เหมาะสมอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ

1.3 ผลการประเมิน พบว่า ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก และประเด็นที่ต้อง พิจารณาได้แก่ การนำข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานโครงการ ควรให้นำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เข้ามาใช้ในการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลการทำงาน เพื่อให้มีการนำข้อเสนอแนะสู่การปรับปรุง และการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง

1.4 ผลการประเมิน ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด และประเด็นที่ต้องพิจารณาได้แก่ การได้รับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโครงการ ดังนั้นโรงเรียนควรเพิ่มช่องทางในการ สื่อสารประชาสัมพันธ์ของโครงการให้มากขึ้น

1.5 ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดและอบายมุขที่มีร้อยละ เกินกว่าค่าที่กำหนดไว้ในเป้าหมายแล้ว แต่ก็ยังควรมีการประชุมชี้แจง ครูและบุคลากรและผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ สร้างข้อตกลงร่วมกัน และร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งในการสร้างความตระหนัก และความเข้าใจให้กับนักเรียน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายนั้น มีพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติดและ อบายมุขเพิ่มสูงขึ้น

1.6 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและ อบายมุข 4 ประการ มีสิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการ แก้ไขปัญหาการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขของนักเรียน เช่นการติดเกม นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องอาศัย ความร่วมมือกันอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกคนควรมีการประชุมชี้แจง ครูและ บุคลากรและผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ สร้างข้อตกลงร่วมกัน และร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข เพื่อนำผลมาวิเคราะห์สู่การพัฒนา รูปแบบการบริหารโครงการที่ สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากขึ้น

2.2 ควรมีการทำวิจัยเชิงสถิติ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดและ อบายมุขของนักเรียน เพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข และพัฒนากระบวนการที่ส่งผลต่อประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมายของโครงการ